

Posudek oponenta na magisterskou práci M. Strnadela *Homo Mimeticus – mimésis a nápodoba*

Autor si ve své práci stanovil úkol představit člověka jako jediný živočišný druh, který je schopen společenské nápodoby – miméze v pravém smyslu. Vzhledem k ambiciózně znějícímu úvodu slibujícímu interdisciplinární práci na pomezí kognitivních, evolučních a sociálních věd (a snad i filozofie) se hodnotitel neubráníl pocitu zklamání.

Předkládaný spis působí dojmem, že mu autor věnoval nemalé úsilí, viz např. dlouhý seznam literatury, celkem poctivé přejímání výsledků empirických studií. Při jejím čtení si však nelze nevšimnout, že autorovy unikají podstatné momenty, které by měly podobné úsilí doprovázet: schopnost kritické komparace, vypracování vlastní pozice, zformulování a obhájení teze. Z řady proklamací se zdá, že autor koncepci člověka jako *Homo mimeticus* zastává s filozoficky podbarvenou vážností, která však nenachází protějšek v kvalitě filozofické argumentace: při určité zlomyslnosti by se dalo říci, že tato úplně chybí. Práce tak často působí dojmem metodologické zmatenosti až naivity. Autor především nedělá „analýzu a řešerši dat“, nýbrž kompiluje poznatky současného výzkumu miméze, aniž by se pokoušel o jejich kritickou komparaci: k tomu by ovšem bylo nutné zohlednit i přístupy, které polemizují např. s představou přesvědčení jako internalizovaným obsahem mysli, zohledněním rozdílných podmínek ve srovnávacích studiích pro šimpanze a děti, atd. (zde jmenujme např. autory jako D. A. Leavens, T. P. Racine; konkrétně uveďme Rumbaugh, 2008, *Why Some Apes Imitate and-or Emulate Observed Behavior*).

Další nejasností je otázka rozdílu mezi zvířecí a lidskou mimezí: zatímco autor v souladu s mainstreamem současné srovnávací psychologie většinou zastává přesvědčení, že lidé jsou jedineční svou schopností přesně kopírovat, na s. 17 tuto schopnost přičítá naopak ptákům a člověka vymezuje skrze schopnost inovace. Jestliže byly zrcadlové neurony nalezeny i u opic, proč by měly stát za jedinečně lidskou schopností miméze (s. 15)?

Proč je nakonec i memetika uznána za „velmi ambiciózní a podnětný způsob“, jak zkoumat kulturní evoluci, i když autor předtím uvádí kritická hodnocení (nejasnost konceptu memu)? Proč autor vynechává celou interakcionistickou školu nebo další přístupy (Gallagher, De Jaegher, Zlatev)? Oponent má za to, že místo toho, aby se autor s případnými kritiky konceptu *Homo mimeticus* postupně vypořádal, výběrem autorů jí dal hned od začátku de facto za pravdu (viz otázka).

Po formální stránce práce vyhovuje požadavkům magisterského stupně.

Otázka k obhajobě:

V závěru autor píše následující: „Oba přístupy poukazují na to, že my lidé jsme velmi schopnými imitátory a imitace hraje velkou roli v našem životě. Ale nedostatečná empirická evidence nám brání rozhodnout, který přístup je blíže pravdě. Důležitým zjištěním pro tuto práci je pouze jejich společné tvrzení, že lidé jsou *Homo Mimeticus*. Lidé jsou skvělí imitátoři a imitace hraje v jejich životě důležitou roli.“

Kde vidíte svou původní filozofickou práci? Z tohoto vyjádření se zdá, že jste zpracoval několik přístupů, které od začátku hovořily pro člověka jako *Homo Mimeticus*. Proč by se mělo jednat až o Vaše zjištění?

Hodnocení:

Předkládaný text dostačuje požadavkům na magisterskou práci, doporučuji ji k obhajobě a hodnotit stupněm D.